

KRONIKA OBCE MORAVIČANY

za rok 2024

Události tohoto roku zpracovala a zpětně zapsala ke dni
15. 5. 2025 kronikářka obce Naděžda Pytlíčková

.....
Jaromíra Saňáková, starostka obce

.....
Naděžda Pytlíčková, kronikářka obce

Kronika 2024

Zastupitelstvo pracovalo ve stejném složení od voleb v roce 2022 v počtu 9, ve složení – starostka Ing. Jaromíra Saňáková, místostarosta – do října 2024 Antonín Pospíšil, po jeho odchodu do důchodu Jiří Hroch, dalšími členy zastupitelstva byli Tomáš Adamec, Ing. Jaromír Martinec, MDDr. Olga Sultusová, Jiří Crha, Blahomír Stejskal a Tomáš Horák.

Počet obyvatel v obci v roce 2024

V roce 2024 žilo v obci celkem 1360 obyvatel, z toho 1154 v Moravičanech, 144 v Doubravici a 62 v Mitrovicích. Přistěhovalo se 76 obyvatel, odstěhovalo 29 obyvatel, zemřelo 17 obyvatel a narodilo se 12 dětí, z toho 4 chlapci a 8 dívek.

Vítání dětí

Tradiční vítání dětí do svazku obce proběhlo v roce 2024 dvakrát, a to 10. června a 16. listopadu 2024. S kulturním programem vystoupily děti z mateřské školy pod vedením učitelky Jany Ryšánkové. Děti dostaly finanční dar 2 500 Kč a maminky kytičku.

Vítání občánků v Moravičanech 10. 6. 2024

Vystoupení dětí z MŠ při vítání občanů

Hospodaření obce v roce 2024

Finanční situace obce byla dobrá, obec hospodařila s vyrovnaným rozpočtem, jako každoročně se nížila zadluženost obce vzniklá při budování kanalizace.

Příjmy obce v roce 2024 byly celkem 49.489.833,17 Kč, příjmy z daní činily 28,577.567,01 Kč, nedaňové příjmy činily 4,513.312,30 Kč, kapitálové příjmy 8.300,- Kč a přijaté transfery 16.390.653,86 Kč.

Výdaje v roce 2024 celkem dosáhly 47.684.833,17 Kč, z toho běžné výdaje 36.043.139,02 Kč a kapitálové výdaje 11.641.178,87 Kč. Finanční prostředky byly vynaloženy na provoz obce, přípravu investičních projektů a údržbu majetku obce tak, jak bylo zastupitelstvem naplánováno.

Co se v roce 2024 v obci podařilo a co se chystá

S blížícím se koncem roku bilancovala starostka obce Ing. Jaromíra Saňáková ten letošní, co se v obci podařilo. Jsou to například chodníky u silnice směrem na Mohelnici a zpomalovací ostrůvek. K Lošticím pak nové osvětlení a chodníky. Podařilo se i napojené silnice do místní části Hliníky a vznikla nová parkovací místa, která jsou od zpřístupnění hojně využívána. Dodělala se rekonstrukce Lánové cesty u Doubravice s propustkem a mostkem přes náhon. Také můžeme jezdit po nově opravených mostech do Doubravice. V listopadu se podařilo vysadit 84 nových stromů v lokalitě Tkanovice a ke kapličky sv. Cyrila a Metoděje. Dále byly zkontrolovány všechny předchozí výsadby a dosazeny uhynulé stromy. Také jsme za obec Moravičany vysadili strom v první „Aleji Mikroregionu Mohelnicko“, která je podél řeky Mírovky naproti školy ve Vodní ulici v Mohelnici.

V tom příštím roce nás čeká hodně práce. Chystáme se spolupracovat se Správou silnic Olomouckého kraje při opravě komunikace směrem na Mohelnici, bude se provádět rekonstrukce chodníků na návsi a na některých obecních budovách dojde k montáži fotovoltaických panelů.

Válka na Ukrajině

Dne 24. února 2024 uplynuly již dva roky od vypuknutí války na Ukrajině. Americký prezident Donald Trump sliboval po svém nástupu velmi brzké ukončení tohoto válečného konfliktu, ale bohužel k naplnění jeho slibů nedošlo a Rusko v čele s Vladimírem Putinem stále vede tuto mocenskou válku o získání ukrajinských území pod svoji nadvládu. Nejhorším důsledkem války jsou obrovské lidské ztráty na obou stranách válečného konfliktu i finanční dopady na řadu zemí, včetně České republiky, které Ukrajině materiálně a finančně pomáhají.

Počasí 2024

Leden

- Na počátku ledna velmi mírná zima, na začátku 2. dekády ochlazení, mrazy
- 14. 1. nasněžil poprašek, stálé mrazy, v noci kolem -10°C , přes den do -12°C
- Na 18. 1. varování meteorologů o kalamitní ledovce a namrzajících srážkách. V naší oblasti bylo jen mírné náledí v ranních hodinách.
- Po 20. 1. nastalo oteplení, teploty $+5$ až 10°C , došlo k mírnému zvednutí řeky Třebůvky.
- Od 25. 1. do 28. 1. – velmi silné větry, ochlazení, deště.
- Od 29. 1. – noční mrazy až -12°C , přes den většinou kolem 0.

Únor

- Od začátku února oteplení, stále silné větry, lámaly se a padaly větve stromů.
- Od 5. 2. – výrazné oteplení, přes den $+10$ až 12°C .
- 8. 2. – teplotní rekordy, někde až $+15^{\circ}\text{C}$, u nás $+12$ – 13°C , teplota neklesla k nule ani v noci, většinou bylo kolem $+5^{\circ}\text{C}$.
- Od 13. 2. – mírné ochlazení, ranní minima kolem 0, přes den $+4$ až 8°C .
- Od 15. 2. – další oteplení, až $+15^{\circ}\text{C}$, časté deště, zvýšené řeky až na 3. stupeň, časté větry. Od 10. 2. již kvetly sněženky a po 15. 2. i bledule, od začátku února kvetly kočky a jehnědy.

Březen

- Stále 8 až 15°C , kvetly petrkliče, od 3. 3. také fialky, začal kvést zlatý déšť, střídaly se slunné dny s deštivými.
- Od 11. 3. další oteplení, teploty přes den až 17°C . Časté silné větry, vytrvalý déšť.
- Od 16. 3. – ochlazení, v noci -2 až 3°C , přes den $+6$ až 7°C .
- Od 25. 3. – stále velmi větrno.
- 26. 3. – ochlazení, noční mráz do -4°C .
- 28. 3. – ráno silný vítr a déšť, vyjasnění, oteplení.
- 29. 3. až 1. 4. – Velikonoce, teploty $+15$ až 17°C , stále větrno, polojasno.

Duben

- Od 1. 4. – slunečno, dne 4. 4. večer silný déšť, do 9. 4. velmi teplo, až 25°C .
- Od 13. 4. – ochlazení, od 14. 4. – sněžení na horách, ranní mrazy až -10°C , u nás kolem 0, přes den 7 – 10°C
- Příroda reagovala uspíšením až o jeden měsíc, stromy začaly kvést již na přelomu března a dubna, meruňky a hrozny často pomrzly, hrušky na hlavní ulici naší obce bohatě vykvetly a většinou stačily odkvést v prvních 10 dnech dubna, kdy byly teploty velmi vysoké, někdy až 27°C
- Od 21. 4. – ráno $+2$ až -1°C , přes den 7 – 10°C , na horách nasněžilo až 30 cm nového sněhu
- 24. 4. – déšť celé odpoledne, postupné oteplení, 27. 4. byly denní teploty 15 – 20°C
- Zemědělci hlásili zničenou úrodu na mnoha místech, vinařům na Jižní Moravě zničil mráz mnohde až 100% vinic

Květen

- První týden v květnu bylo velké oteplení na 20 – 25 °C, stále však velmi větrno, většina stromů rozkvetla brzy.
- 8. – 10. 5. došlo k ochlazení, časté deště a bouřky. Nejhorší situace byla v Jižních Čechách, krupobití, vytopené domy, mnoho stromů pomrzlo, v naší oblasti téměř všechny ořechy, nebyla žádná úroda.

Červen

- Červen pronásledovaly velmi časté deště, bouřky a silné větry.
- Teploty byly kolísavé, docházelo k částečnému ochlazení.
- Nejvyšší teploty dosahovaly mezi 20 – 25°C.

Červenec

- Na začátku července byly časté deště, postupně se velmi oteplovalo.
- 9. 7. byl tropický den i noc, teploty vystoupaly až na 34°C ve dne, v noci 22 – 24°C v noci.
- 10. 7. – jen málo menší teplo o 2 stupně.
- 11. 7. – přes den do 30°C, odpoledne velmi dusno, večer kolem 21. hodiny velmi silná bouřka s kroupami o průměru 1 cm, přívalový déšť, mírné ochlazení.
- 12. 7. – opět dusno, zataženo, občas bouřky a deště, stále teplo, teploty do 25 – 28°C.

Srpen

- Stále teplo.
- V týdnu od 12. 8. – opět tropická vedra.
- 13. 8. – nejteplejší den v roce, teploty 32 – 33°C, na Jižní Moravě až 36°C.
- 17. – 18. 8. – zmírnění veder, bouřky, nebezpečí požárů.
- 19. – 20. 8. – opět oteplení, teploty kolem 28°C.
- 21. 8. – v noci dešťová přehánka, mírné ochlazení.
- 26. – 31. 8. – znovu stálá vedra od 28 do 30°C, stále dusno, občasná noční přehánka.

Září

- 1. – 9. 9. – stálá vedra do 30°C, stále velké sucho.
- Od 10. 9. – ochlazení o 10 – 15 stupňů.
- Od 12. 9. – stálý déšť, podle předpovědí nastalo zvyšování hladin řek, výrazné varování pro celou republiku.
- 12. – 16. 9. – Třebůvka pouštěna oběma koryty, skvělá práce místních hasičů, přečerpávání vody do poldrů u východních vodních vrat v blízkosti soutoku s Moravou, hrázování obce se velmi osvědčilo.
- Nejvíce postiženo bylo Jesenicko, Opavsko, Litovel, Severní Čechy.
- Byla avizována povodňová vlna od Hanušovic, obec vyhlásila evakuaci, k povodňové vlně nedošlo.

- Od 17. 9. - již byla voda v korytě Třebůvky.
- 18. – 22. 9. – oteplení, slunečno, v noci jen 8 – 12 stupňů, přes den 20 – 22 st.
- 23. – 29. 9. – převážně slunečno, teploty do 14 st., občasné přeháňky.
- 30. 9. – ochlazení, denní teploty do 12 st., noční jen kolem 2 st.

Říjen

- 1. 10. – raní teploty 3 st., začalo pršet.
- 2. 10. – slunečno, teplota přes den 15 st.
- 3. – 5. 10. – stálé dešťové přeháňky, denní teploty do 12 st., nad Atlantikem se šířil hurikán KIRU, mohl ovlivnit i počasí u nás
- Od 10. 10. došlo k ochlazení, noční teploty 5 – 8 st., denní do 15 st.
- Po 15. 10. došlo opět k oteplení, do 25. 10. byly slunečné dny, teploty 15 – 20 st.
- 29. – 31. 10. – v noci mlhy, teploty 9 – 12 st., dopoledne zataženo, odpoledne většinou slunečno.

Listopad

- 1. – 4. 11. - teplo, slunečno, v noci 5 – 9. st., denní teploty 12 – 18 st.,
- Od 5. 11. – ochlazení, v noci -1 až +4 st., přes den 8 – 10 st., mlhy, přízemní mrazíky, pošmournó, mrholení.
- Od 11. 11. – ranní mlhy, v noci kolem 0 st., odpoledne většinou slunečno, 8 – 10 st.
- Po 18. 11. – ochlazení, vítr, déšť, na horách sněžení.
- 19. a 20. 11. – silný vítr.
- 23. 11. – v noci ochlazení, v noci mírné sněžení, poprašek jen na trávě, dále mírné mrazíky, mlhy, většinou zataženo, mrholení.
- Ze 30. 11. na 1. 12. – mráz v noci -10 st..

Prosinec

- Od 2. 12. – oteplení, poprchávání, na horách silné sněžení.
- Od 3. 12. – polojasno, denní teploty do 5 st., noční - 2 st.
- Dále teploty kolem nuly, u nás sníh roztál, na horách napadlo až 30 cm.
- 10. – 15. 12. - přes den teploty nad nulou do 5 st., v noci do -3 st., přes den občasné drobné mrholení.
- Od 15. 12. – opět oteplení, teploty 10 – 12 nad nulou.
- 19. 12. – odpoledne silný vítr, déšť, teplota do 4 st. nad nulou.
- Od 23. do 31. 12. – přes den do 8 st., v noci 1 – 3 st. pod nulou.

Srážky a počasí v Moravičanech v roce 2024

O svém dlouhodobém sledování počasí napsal Ing. Bohumil Kašpar

Roční úhrn srážek je stanoven podle meteorologické stanice Mohelnice jako průměr z padesátiletého období 1901-1950. Roční úhrn za toto období je 619 mm. Teoretický měsíční úhrn je 51,5 mm.

Od roku 2012, od kterého srážky sledujeme, napršelo nejmenší množství v roce 2015 (428 mm, tj. 69 % průměru). Největší množství napršelo v roce 2020 (820 mm,

tj. 132 % průměru). V roce 2024 napršelo celkem 625 mm a pouze tři měsíce překročily měsíční srážkový průměr – únor 77 mm, červen 113 mm, září 136 mm.

11. 6. odpoledne byla bouřka s krupobitím, které způsobilo velké škody na peckovinách a rajčatech. Velké a měkké peckoviny (ryngle) byly prakticky zlikvidovány, protože hnily na stromech. Jádroviny, tj. jabloně a hrušně by bývaly nadprůměrně úrodné, ale plody zůstaly po kroupách potlučené a zjizvené, takže většina skončila v lihovaru, v kontejneru nebo na zemi. V létě bylo sucho a horko. 2. 8. napršelo 21 mm a do 10. 9. tj. 37 dní prakticky nesprchlo. 10. 9. napršelo 10 mm, 12. 9. začalo pršet v 7 hodin ráno a napršelo 46 mm, 13. 9. napršelo 62 mm a 14. 9. 7 mm. V neděli 15. 9. vrcholila povodeň. Celkem v září napršelo 136 mm.

Od 1. února začalo extrémně teplé počasí. Za celý únor pouze čtrnáctého v noci byla teplota pod nulou. Teplo pokračovalo až do 17. 3. a urychlilo nástup vegetace – začaly kvést meruňky. Následně od 18. do 21. ranní teploty spadly pod nulu. Meruňkám nepomohlo žádné zakrývání, postřik Kuprikolem ani mlžení vodou. 26. 3. ráno spadla teplota hodně pod nulu.

K nule a pod ni se ještě dostaly teploty 18. a 19. 4. a nakonec 26. 4., kdy pomrzly vlašské ořechy od nejvyšších výhonků až 15 cm dlouhých, po nejnižší 3 cm dlouhé větve. V důsledku extrémního tepla se nesmírně namnožily mšice. Po deštivém červnu a krupobití byly škody hlavně na rajčatech a následně kvůli plísním na okurkách, cibuli a bramborách.

Počasí v únoru 2024

O základní škole

Dne 2. září 2024 byl slavnostně zahájen nový školní rok 2024/2025. Události se zúčastnila paní starostka spolu s panem místostarostou, zaměstnanci školy, žáci a jejich rodiče. Atmosféra byla plná očekávání z nového začátku.

Zvláštní pozornost byla věnována 21 dětem, které nastoupily do dvou prvních tříd. Tyto malé školáky čeká nová etapa života plná učení a objevování. V tomto školním roce měla ZŠ v Moravičanech celkem šest tříd, do kterých docházelo 81 dětí. Jeden první ročník musel být vyučován v prostorách školní družiny, ve škole je jen 5 učeben. Nastala tak zcela mimořádná situace v historii místní základní školy, kdy v tzv. malotřídní ZŠ s 1. až 5. ročníkem, bylo provozováno šest samostatných tříd. Škole to umožnila mimořádná státní dotace na úhradu platu dalšího pedagoga.

Školní rok byl plný aktivit. Pro děti je na tento školní rok připraveno mnoho projektů a akcí, které jim zpříjemní školní dny a nabídnou možnosti, jak rozvíjet své dovednosti.

Mezi hlavní aktivity a školní projekty patří:

- „Mléko do škol“, „Ovoce do škol“, a projekt OP VVV JAK.
- Dopravní hřiště - žáci měli možnost zlepšit své znalosti bezpečnosti na silnicích.
- Škola v přírodě - ve dnech 2.- 6. června 2025 vyjeli žáci na školu v přírodě, kde se kromě učení mohli věnovat pobytu na čerstvém vzduchu.
- Lyžařský výcvik - tradiční zimní akce pro sportovně založené děti.
- Ukázkové hodiny pro předškoláky - děti z MŠ měly příležitost vidět práci v základní škole, která je v první třídě čeká a seznámily se s prostředím.
- Školní výlety - poznávací a dobrodružné výpravy za hranice každodenního života školy.
- Plavání - děti se zdokonalily v plaveckých dovednostech.
- Besedy a divadelní představení - kulturní obohacení pro děti formou interaktivních akcí.
- Kroužky pro děti - volnočasové aktivity, kde děti mohou rozvíjet své zájmy a talenty.

Všechny tyto akce a projekty nejen obohatily učební plán, ale také pomohly dětem lépe se připravit na život mimo školu. Celý rok 2024 byl nejen náročný, ale také zábavný a inspirativní, jak napsal ředitel školy Mgr. František Bek.

V oblíbeném pracovním kroužku, vedeném již penzionovaným, bývalým učitelem ZUŠ panem Benešem, vyrobili žáci hmyzí domečky a umístili je v obci

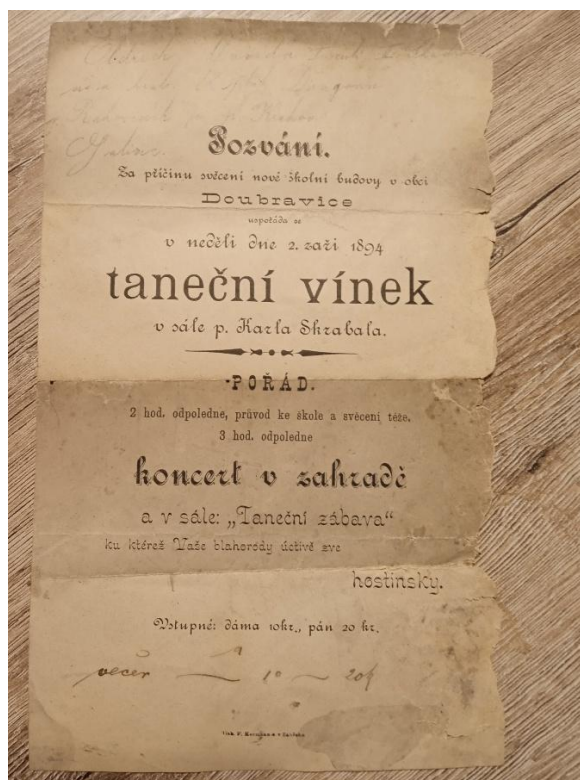
Poslední den školního roku se škola a vedení obce rozloučili s dětmi 5. ročníku, kterých tentokrát odešlo do úplných škol v Lošticích a Mohelnici celkem 18.

Škola v Doubravici by oslavila v roce 2024 již 130 let od svého založení

Děti z Doubravice a Mitrovic chodily do školy do Moravičan, která existovala od roku 1625. Za Švédských válek však škola zpusťla a teprve v roce 1679 byla postavena škola nová.

Postupně však přestávala škola stačit počtu docházejících dětí z Moravičan, Doubravice, Mitrovic a Bílé Lhoty. V letech 1884 – 1894 se začalo diskutovat o nutnosti řešení situace, protože počet dětí se pohyboval kolem 130 ve dvou třídách. Obce Doubravice s Mitrovicemi přispívaly na provoz třetinou potřebných nákladů. Proto se obec Doubravice rozhodla a přičiněním starosty Josefa Seiferta byla v roce 1894 postavena nová vlastní škola. Slavnostní svěcení nové školy v Doubravici proběhlo dne 2. září 1894. Byla to přízemní budova s jednou třídou a 66 žáků. Roku 1909 pak byla budova zvýšena o jedno patro a byly v ní zřízeny dvě třídy.

Prvním učitelem a správcem školy se stal František Prokeš, dosavadní mladší učitel v Moravičanech, od roku 1909 byl ustanoven řídícím učitelem. V roce 1926 po dvaatřiceti letech pedagogické služby odešel do důchodu do Bílé Lhoty, kde si koupil domek.

Od 1. 9. 1927 byl jmenován řídícím učitelem František Kelbich, rodák z Heřmanic, okres Jičín v Čechách. Do Doubravice přišel z Radnice, kde byl od ledna 1921 správcem školy. Koncem června 1939 byl dán Kelbich ve věku 57 let, po šestatřiceti letech učitelské služby do důchodu. Výpomocným učitelem a později prozatímním správcem školy se stal Václav Klička, rodák z Loštic. Od 1. července 1939 se do Doubravice přistěhoval Antonín Kašpar, rodák z Bludova a stal se řídícím učitelem. Postupně došlo ke snížení počtu dětí a od roku 1946 byla škola jednotřídní, v roce 1954 ji navštěvovalo 27 dětí. Od 1. 7. 1962 odešel řídící učitel Kašpar do důchodu a od 1. 9. 1962 nastoupil na jeho místo Antonín Podsedník, rodák z Kosova. V té době byla škola opět dvoutřídní a docházelo do ní 33 žáků. Od roku 1964 už to bylo 31 žáků, roku 1966 poklesl jejich stav na 26 a škola se stala znovu jednotřídní.

Řídící učitel Albín Podsedník působil v Doubravici pouhých 5 let, 1. března 1967 došlo bohužel k tragické nehodě na křižovatce silnic Doubravice – Palonín se státní silnicí Loštice – Olomouc, kde Albín Podsedník havaroval na motorce. V nemocnici v Šumperku o dva dny později zemřel a je pohřben v Paloníně.

Novým řídícím učitelem se stal Jaroslav Tilcer z Loštic, který zde působil do roku 1970. Stav žáků poklesl na 15. Od roku 1970 do 1975 vedla školu ředitelka Balcárková, která se do Doubravice přistěhovala a provdala, počet žáků poklesl na 11, škola byla v roce 1975 zrušena a tyto děti přešly do základní školy do Moravičan. Za dobu existence školy se kromě uvedených řídících učitelů v obci vystřídal 21 učitelů a učitelek, kteří vyučovali vždy v době existence dvou tříd a v době Rakousko-Uherska a 1. republiky zde působily také 4 učitelky ručních prací.

Škola v Doubravici sloužila místním dětem od roku 1894 do roku 1975, tedy 81 roků. V letošním roce 2024 by oslavila 130. výročí svého otevření.

Novodobá historie

V roce 1975 byla škola uzavřena a děti z Doubravice a Mitrovic začaly opět chodit do školy do Moravičan. Postupně pak byla budova původní školy přestavěna na Dům s pečovatelskou službou (DPS) a nyní funguje jako obecní dům pro seniory. Přestavbou zde vzniklo osm bytů, které nabízejí klientům na jedné straně soukromí, ale zároveň také potřebnou péči a sociální kontakt. O provoz DPS a jeho klienty se vzorně stará paní Vladka Labudová.

Budova DPS je v péči obce, v roce 2020 byla provedena výměna střešní krytiny. V budoucnu se počítá se zásadní rekonstrukcí nejen samotné DPS, ale i nejbližšího okolí.

Mateřská škola v roce 2024

V roce 2024 docházelo do mateřské školy celkem 48 dětí, a to ve dvou třídách po 24 dětech.

S dětmi pracovaly 4 pedagogické pracovnice - učitelky Jana Ryšánková, Hana Pechová, Soňa Dostálová a ředitelka - Renata Tilscherová. V MŠ působila také školní asistentka Jana Adamcová.

Jako provozní pracovnice byly v MŠ zaměstnány školnice Iveta Pospíšilová a uklízečka Martina Glocová. Ve školní jídelně pracovaly - vedoucí ŠJ - Jitka Valouchová, kuchařka - Eva Kleiblová, pracovnice provozu - Lenka Horáková.

Přehled nejdůležitějších akcí mateřské školy:

Společná akce s rodiči, „Táto mámo, přijď si se mnou hrát“, vánoční a velikonoční tvoření s rodiči, prodej perníkových kalendářů na adventních trzích za účelem získání finančních prostředků pro MŠ, mikulášská a vánoční nadílka, projektový den „hravá věda“, zábavné dopoledne s hasiči, besídka ke Dni matek, oslava Dne dětí, pasování předškoláků na školáky se slavnostním programem a s občerstvením, aj.

V průběhu školního roku byly upravovány školní prostory, byl vymalován suterén MŠ, obě třídy a sklep byly vybaveny novými regály, do I. třídy byly pořízeny nové dětské stolky a židličky, do školní jídelny byly zakoupeny nové elektrické trouby a krouhací robot.

Pasování předškoláků na školáky

Kulturní a společenské akce v obci, pořádané různými organizacemi a obecními spolky

- Koledování koledníků – 4. 1. 2024
- 3. 2. – tradiční sokolský ples
- 11. 2. – v komunitním centru Beseda přednáška faráře Kristiána Libanta o Medžugorje, poutním místě v Bosně a Hercegovině
- 23. 2. – pochováání basy v Doubravici organizované místními hasiči
- 24. 2. – dětský karneval v Moravičanech organizovaný TJ Sokol Moravičany

- 25. 2. – dětský karneval v kulturním domě v Doubravici
- 2. 3. – Knihobraní v sokolovně v Moravičanech, organizované Mikroregionem Mohelnicko s knihovnami všech 14 obcí mikroregionu

- 17. 3. – divadlo „Nejlepší jsou studený“ v provedení loštických ochotníků v sokolovně v Moravičanech
- 12. 3. – valná hromada TJ Sokol Moravičany
- 16. 3. – tradiční setkání „U Jozéfka“ na trojmezí Moravičany, Úsov a Třeština
- 16. 3. – seminář o zdraví na OÚ Moravičany
- 26. 3. – oslava Dne učitelů v místní ZŠ za účasti pedagogů MŠ a ZŠ, včetně pozvaných důchodců a zástupců vedení obce s rautem od kateringové firmy Petra Martince
- 6. 4. – Řemeslné trhy organizované R. Navrátilem a J. Faltýnkem - pečení chleba v kamenné peci s ochutnávkou, košíkář, kovář, keramička, řezbář, malíř a řada prodejců suvenýrů s velkou účastí návštěvníků

- 13. 4. – uvedení nového arcibiskupa olomouckého Josefa Nuzíka do úřadu papežským nunciem v katedrále sv. Václava v Olomouci za účasti 3000 farníků včetně moravičanských
- 19. 4. – přednáška faráře Musila o misiích na Haity v komunitním centru Beseda
- 11. 5. – tradiční sokolský pochod Ambrože a Kruše za účasti 761 turistů
- 11. 5. odpoledne – sokolské cvičení v rámci Sletu, účast 400 cvičenců z celé Severomoravské župy, předvedení 8 skladeb za účasti hejtmana Josefa Suchánka a kolem 1500 návštěvníků. Ve večerních hodinách probíhal koncert kapely A. M. Úlet a jejich hostů ke 30. výročí vzniku kapely

- 24. 5. – oslava Dne matek v sokolovně, s programem vystoupily děti MŠ a ZŠ
- 26. 5. – koncert významného světoznámého mužského sboru Pěveckého sdružení moravských učitelů (PSMU)

- 1. 6. – pouť farnosti na sv. Hostýn vedená farářem Kristiánem Libantem
- Svěcení opravené kapličky v Doubravici

- 7. 6. – Noc kostelů v kostele sv. Jiří v Moravičanech za účasti pěveckého sboru Větrník z Loštic

- 9. 6. – Den Mikroregionu v Klopíně na téma Gastronomie, jak je patrné na fotografii starostů a místostarostů Mikroregionu Mohelnicko. Probíhala degustace místních specialit, gastroolympiáda pro děti, pohoštění v kavárně Pohoda, v udírně, vše za hudebního doprovodu Folkloriky, A. M. Úletu a Turbo revivalu Morava

- 22. 6. – oslava 100 let fotbalu v Moravičanech, turnaj žáků a starších hráčů 45 let, ocenění a poděkování hráčům, následný hudební večer
- 5. 7. – 10. ročník Memoriálu Jiřího Kutala = noční soutěž v požárním útoku, zahájení ve 22 hodin
- 17. 8. – Myslivecký den s nabídkou raubířské, pečeného divočáka a zvěřinového guláše

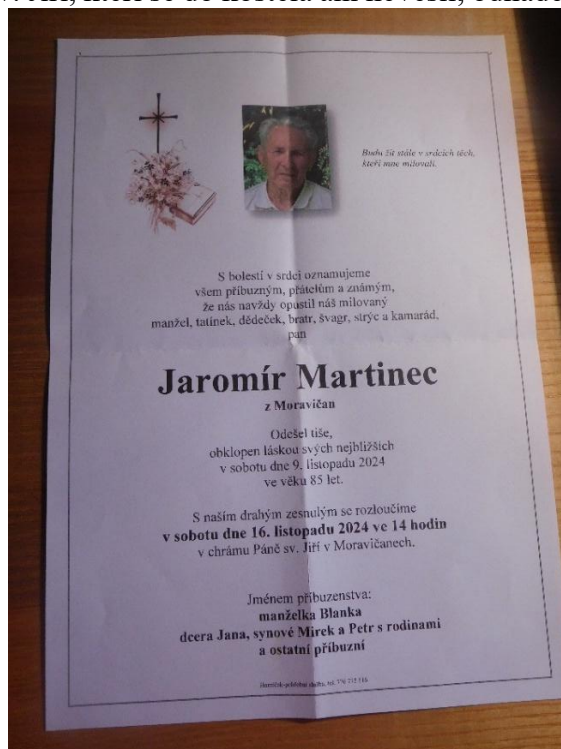

- 17. 8. – soutěž hasičských veteránů v Doubravici v areálu autoservisu, spanilá jízda historických hasičských aut

- 24. 8. – tradiční hasičská soutěž organizované SDH Moravičany s účastí hasičských sborů z okolí, bohaté občerstvení, společenský večer s hudbou
- 31. 8. – ukončení čertovského léta na fotbalovém hřišti s atrakcemi pro děti
- Od 12. 9. se díky vytrvalým deštům zvedala hladina řek Třebůvky a Moravy, hasiči se velmi dobře postarali o to, že díky své preventivní činnosti a využití hrázování obce zabránili možné povodni

- 15. 9. – byla plánovaná velká oslava 5. výročí založení Okrašlovacího spolku, pro špatné počasí s vytrvalým deštěm musela být tato venkovní akce zrušena
- 4. 11. – lampionový průvod organizovaný maminkami, který byl zakončen opékáním za sokolovnou
- 12. 11. – beseda o povodních za účasti vedení obce, hasičů a zástupců Litovelského Pomoraví v sokolovně
- 16. 11. – pohřeb významného občana Moravičan Jaromíra Martince, který zemřel ve věku 85 let. Pracoval celý život pro obec v různých funkcích, pro hasiče a byl dlouhá léta starostou sokola; byl velmi oblíbený o čemž svědčila obrovská účast občanů na jeho pohřbu v kostele sv. Jiří, kteří se do kostela ani nevešli, odhadem alespoň 300 účastníků

- 28. 11. - adventní trhy za sokolovnou s vystoupením kapely A. M. Úlet a dětí ZŠ a s bohatou návštěvou místních i cizích občanů
- 7. 12. – předvánoční setkání s muzikou, kapela A. M. Úlet spolu s dětským sborem Bernardini z Břidličné, tradiční pohoštění připravené členy kulturní komise a dalších dobrovolníků.

- 7. 12. večer – hasiči organizovaná oslava Mikuláše spolu s rozsvícením stromku na návsi
- 11. 12. – zpívání koled před obecním úřadem s doprovodem kláves Aničky Veselé a trubky jejího manžela, účast kolem 70 občanů, rozdávání jmelí, připraveného technickými pracovníky obce
- 31. 12. – v dopoledních hodinách organizoval Sbor dobrovolných hasičů Silvestrovský pochod v délce 4,5 km, trasa od hasičské zbrojnice k bagru a na fotbalové hřiště, kde následovalo pohoštění.

Kulturní komise

V průběhu roku 2024 bylo v obci zorganizováno všemi organizacemi a spolky 36 akcí, což jsou v průběhu 3 akce měsíčně. Na jejich zorganizování se podílí všechny komise obce, společenské a sportovní organizace, spolky, hasiči, myslivci, farnost, mikroregion, základní a mateřská škola... V mnoha případech jsou organizátory a tzv. tahouny stejní lidé, angažující se v různých spolcích, s nimiž se setkáváme na většině akcí. Těmto lidem patří velký dík za jejich dobrovolnickou a nezištnou práci pro ostatní občany. Stejně tomu tak je v kulturní komisi, která ve dvou až pěti členkách připravuje kulturní akce, a to nejčastěji v místní sokolovně. Je zažitou samozřejmostí, že sál připraví především členové TJ Sokol Moravičany, sundat z jeviště stoly a židle a uspořádat je podle potřeb následující akce, stále ochotně vykonávají a berou jako účinné posilování zástupci jednotlivých oddílů. Stejně tak po ukončení akce uvedou sál opět do původního stavu a připraví pro následující cvičení.

Během uplynulého roku tak mohla kulturní komise uspořádat tradiční hostování loštických divadelních ochotníků 17. března 2024 s představením „Nejlepší jsou studený“, které hojně návštěvníky dobře pobavilo.

Jako každý rok uspořádala komise 14. května 2024 ve spolupráci s mateřskou a základní školou oslavu Dne matek, která je vždy za velké účasti maminek, babiček a ostatních rodinných příslušníků

V květnu 26. 5. zavítal do naší obce jeden z nejvýznamnějších mužských pěveckých sborů v republice, a sice Pěvecké sdružení moravských učitelů (PSMU). Tento špičkový pěvecký sbor byl založen již v roce 1903 sbormistrem Ferdinandem Vachem v Kroměříži, v loňském roce oslavil 120 let své činnosti a za tu dobu se proslavil nejen doma, ale po celém světě. V jeho vedení se vystřídala řada významných sbormistrů jako profesor Jan Šoupal, profesor Antonín Tučapský, Oldřich Halma, profesor Lubomír Mátl, který vedl sbor po dobu 40 roků – od 1975 do 2015. V současné době řídí sdružení Jiří Šimáček

Členové sboru se sjíždí z celé Moravy, proto využili naší sokolovny již od dopoledních hodin ke zkoušení repertoáru. V poledních hodinách se zpěváci prošli do naší komunitní místnosti Beseda, kde jim podali zaměstnanci kateringů Petra Martince skvělý oběd. Pan kostelník Adamec členy sboru následně přivítal v kostele a zasvěceně je v hanáčtině –

což pánové velmi pozitivně kvitovali - informoval o jeho historii. Pěvci si v kostele i zazpívali a projevíli přání, uspořádat někdy v budoucnu koncert v tomto skvělém akustickém prostředí a s chrámovým repertoárem. Snad se nám tento jejich záměr podaří uskutečnit.

Potom již následoval odpolední koncert v sokolovně, který byl věnován roku české hudby a zejména skladbám našich největších hudebních skladatelů – Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Pavla Křížkovského, Leoše Janáčka, Bohuslava Martinů a Eugena Suchoně.

Výkon zpěváků byl mimořádný, na závěr po přidavcích byli odměněni publikem dlouhým potleskem ve stoje. Tajemník sboru poté uvedl, že potleskem ve stoje byli v poslední době odměněni v New Yorku a v Moravičanech.

Koncertu se zúčastnilo kolem 80 posluchačů, a to zejména současných nebo bývalých členů pěveckých sborů z Mohelnice a Zábřeha, návštěvníků z řad našich občanů však bylo velmi málo. Je velká škoda, že si tento mimořádný zážitek nechali ujít.

Několikrát v průběhu roku připravil Honza Adamec se svojí kapelou A.M.Úlet hudební vystoupení a koncerty, bylo to zejména při oslavě 30. výročí založení kapely v rámci dálkového pochodu a místního sokolského sletového cvičení 11. května 2024, kterého se zúčastnil i hejtman Olomouckého kraje Josef Suchánek. Tradičně příjemnou atmosféru vytvořila kapela na vánočních trzích 28. listopadu 2024 na venkovním jevišti za sokolovnou. V sobotu 7. prosince 2024 připravila kapela „Předvánoční setkání

s muzikou“ v sokolovně, kde s nimi vystoupil smíšený pěvecký sbor BERNARDINI z Břidličné. Členky komise se postaraly o tradiční pohoštění „svařákem do vlastních hrníčků“ v rámci ekologické výchovy návštěvníků koncertu.

Informace ze Sokola

Jaromíra Saňáková, starostka Sokola napsala:

Do roku 2024 vykročil moravičanský sokol v plných přípravách na XVII. Všesokolský slet. A protože Slet spojuje, spojili jsme ho letos i s tradičním sokolským plesem, kde cvičenci předvedli ochutnávku sletových vystoupení. Hudebně nás večerem doprovázela skupina Mefisto a sokolovna byla opět plná. Moc si vážíme vaší podpory a účasti na našich akcích. Rádi bychom touto cestou poděkovali také všem sponzorům a také všem, kteří se na přípravách plesu podíleli.

Aby děti nepřišly zkrátka, čtvrtou únorovou sobotu jsme uspořádali Maškarní karneval pro děti. Sokolovna ožila nádhernými maskami a veselým dětským smíchem. Sešly se děti z Moravičan i okolí a akce se opravdu povedla.

Velké poděkování patří všem, kteří se na pořádání těchto akcí podíleli.

V březnu jsme pak opět měli svoje želízko v ohni, v anketě Sokol roku. Tentokrát jsme zvolili cvičitele, a to našeho Luďu Hágena Vrbu. Přivezl z Prahy krásné 2. místo. Nominaci dostal za uspořádání prvního župního Zálesáckého závodu zdatnosti a také, za to že se mu povedlo dát dohromady 12 mužů pro letošní všesokolský slet. Velké poděkování mu nicméně patří hlavně za to, že se pravidelně věnuje dětem a se svým turistickým kroužkem pořádá nejen pro sokolské děti pravidelně pátrací hry. Už na Velikonoce se určitě můžete těšit na zájčkovu stezku.

Největší akce letošního roku pro nás bude Tradiční sokolský pochod, Memoriál R. Ambrože a F. Kruše, na který naváže ukázka sletových skladeb a celý den zakončí oslava 30. narozenin kapely A. M. Úlet, která nás i se svými hosty provede celým večerem. Rádi bychom vás všechny pozvali na tuto akci, která se uskuteční 11. 5. 2024 v areálu moravičanské sokolovny.

Těšíme se na setkání s vámi, jak v pravidelných cvičeních, tak na našich akcích a moc děkujeme za podporu naší činnosti.

Odjezd sokolů do Prahy na XVII. Všesokolský slet

Činnost naší tělocvičné jednoty v podzimních měsících

Dne 27. září jsme uspořádali Noc sokoloven, která byla letos věnována 100. výročí od zisku první zlaté olympijské medaile, a to Bedřichu Šupčíkovi, který reprezentoval Československo ve šplhu na laně. Děti si u nás mohly vyzkoušet různé aktivity s lany, uzlování, opičí dráhu nebo poznávání přírodnin.

8. října jsme si připomněli Památný den sokolstva, který je věnován obětem nacistické perzekuce. Na tuto událost jsme uspořádali tradiční pouštění lodiček po řece Třebůvce na památku těch, kteří trpěli během této temné kapitoly naší historie. V sokolovně jsme také promítali fotografie z letošního sletu.

28. října jsme se zúčastnili Sokolského běhu republiky na třech místech – v Šumperku, Přerově a Náměšti na Hané. Naše účast byla opět příležitostí k oslavě republiky pohybem.

V polovině listopadu se náš oddíl sokolek – juniorek vydal reprezentovat naši jednotu do Dolního Újezdu u Litomyšle, kde zatančily svoji sletovou skladbu „V rytmu srdce“.

1. prosince se v naší sokolovně uskutečnil mini florbalový turnaj našich žáků, kdy sehráli utkání se Sokolem Dlouhomilov a Sokolem Hrabenov.

Poděkování si zaslouží všichni cvičitelé za celoroční práci v oddílech a členům výboru za práci pro fungování naší sokolské jednoty, stejně jako obec Moravičany za spolupráci a podporu, protože bez příspěvku na provoz, by se jen těžko dařilo udržet naši sokolovnu v činnosti.

Lud'a Hágen Vrba držitel 2. místa v celostátní soutěži Sokol roku

TJ Tatran Moravičany

Letošní rok pro nás v Tatranu začal tradičně 15. ročníkem fotbalového plesu se skupinou Menhir. Kdo nepřišel, může jen litovat. Touto cestou bychom chtěli poděkovat všem sponzorům za dary do tomboly.

Na začátku jarní části sezóny 2024 odehráli místní domácí utkání 21. dubna proti týmu z Libiny – výkop v 16:00 hod. Oddíly mladší a starší přípravky začínaly svoje utkání v průběhu dubna. Nejdůležitější akcí sezóny je uspořádání oslav 100. výročí od založení TJ TATRANU MORAVIČANY. Oslavy se uskutečnily 22. 6. 2024 na fotbalovém hřišti. Moravičany

Program:

9:30 - 12:30 – Turnaj mladší a starší přípravky

13:00 - 14:00 – Čertovská Akademie vs. Tatran Moravičany

14:30 - 16:00 – Turnaj 45+

16:30 - 17:00 – Poděkování bývalým hráčům

17:30 - 19:00 – TJ TATRAN MORAVIČANY VS. SIGMA TÝM (bývalí hráči)

20:00 - 02:00 – Hudební večer se skupinou MENHIR

Součástí oslav stého výročí založení TJ Tatran Moravičany byla fotografická výstavka z jeho historie. Do konce roku 2024 uspořádali fotbalisté tradiční rozloučení s prázdninami pro děti a oslavy Mikuláše spolu s rozsvícením vánočního stromu na návsi.

Sbor dobrovolných hasičů Moravičany

Rok 2024 byl pro naše dobrovolné hasiče, členy jednotky SDH obce, náročný z hlediska množství zásahů a výjezdů k událostem, jak uvedl Přemysl Crha, velitel jednotky hasičů:

23. 1. 2024 – Záchrana osob v obci Moravičany

21. 2. 2024 – Požár dopravního prostředku za obcí Doubravice

V letošním roce bylo naplánováno několik akcí:

6. 4. 2024 – Sběr železa v obci Moravičany

25. 5. 2024 – Dětský den na fotbalovém hřišti v Moravičanech

5. 7. 2024 – Memoriál J. Kutala – noční soutěž na fotbalovém hřišti v Moravičanech

24. 8. 2024 – Hasičská soutěž na fotbalovém hřišti v Moravičanech

7. 12. 2024 – Tradiční setkání s Mikulášem

31. 12. 2024 – Silvestrovský pochod

Dne 5. 7. 2024 se konala noční soutěž memoriál Jiřího Kutala, kdy se družstvo veteránů umístilo na 5. místě a družstvo mužů na 7. místě. Po dlouhé době přijelo na noční soutěž 21 družstev. Poté následovala denní soutěž dne 24. 8. 2024, kde se naše družstva veteránů i mužů umístila na 1.místě. Tato soutěž navíc byla obohacena o výjezd naší jednotky na

požár řezačky na kukuřici do obce Doubravice. Naštěstí před naším příjezdem zaměstnanci firmy Palomo požár uhasili za pomoci hasičských přístrojů. Během letošního roku se nám podařilo dát dohromady družstvo mužů. Kromě 1.místa na domácí půdě, se našemu novému družstvu podařilo získat 1.místo i na poslední okrskové soutěži v Křemačově.

Dne 6. 4. 2024 proběhl sběr starého železa v obci Moravičany. Tímto chceme poděkovat všem občanům, kteří nám darovali staré železo a pomohli nám v dobré věci k rozvíjení aktivit SDH.

25. 5. 2024 jsme pořádali druhý ročník zábavného odpoledne pro děti. Jsme velice rádi, že i přes nepřízeň počasí, jsme se mohli těšit velké účasti. SDH Moravičany si pořídil nové stany, které jste mohli vidět na našem odpoledni pro děti. Stany byly pořízeny z dotace. Projekt „Nové stany pro hasičské soutěže SDH Moravičany“ byl podpořen v rámci 11. výzvy PRV MAS Mohelnicko z. s., realizace v roce 2024.

Měsíc září 2024 byl pro nás všechny psychicky i fyzicky náročný. Vzhledem k velkým deštům v Jeseníkách došlo v obci Moravičany ke zvednutí hladiny na řece Třebůvce a řece Moravě, kdy došlo k dosažení 3. stupně povodňové aktivity (ohrožení) a 4. stupně povodňové aktivity (extrémní povodeň). Naše jednotka prováděla nachystání protipovodňových pytlů s pískem, kdy je nakonec použila k ochraně prostor autoservisu a dvou rodinných domů v obci Doubravice a jednoho v Moravičanech. Dále po domluvě s vedením obce a s Povodím MORAVY nachystala společně s pracovníky obce a posilové JSDH Pavlov a JSDH Mohelnice 4 ks velkokapacitních čerpadel. Během té doby ještě prováděla monitoring na obou řekách a vyčistila elektronická stavidla od větších naplavenin z důvodu snadnějšího uzavření. Celou situaci jsme za spolupráce všech v pořádku zvládli. Dále se naše jednotka po dobu dvou dnů podílela na odstranění následků po povodních ve městě Litovel a přilehlých ulic, dále ještě zasahovala ve městě Jeseník a v přilehlých obcích.

Informace starostky k možné povodni – 14. 9. 2024

Vážení spoluobčané, informuji vás k aktuální situaci. Včera byla svolána povodňová komise obce. Ve spolupráci s hasiči probíhají preventivní opatření. Máme připravené a připravují se pytle s pískem. Preventivně se dnes chystají čerpadla u ČOV (se stavbou pomáhají i hasiči z Pavlova a Mohelnice). Stavidla jsou v automatickém režimu a regulují tok Třebůvky. Jednota SDH, včetně povodňové komise je v pohotovosti. Jsme také ve spojení s povodím Moravy. Situaci stále monitorujeme.

V případě potřeby kontaktujte: Jaromíru Saňákovou, starostku, tel.: 702 098 106, případně hasiče 150. Byla uzavřena komunikace kolem odlehčovacího ramene, zde už je voda vylitá na komunikaci. Žádáme všechny občany, aby dbali na svoji bezpečnost i bezpečnost svých mazlíčků a nepřibližovali se k vodním tokům, neparkovali v blízkosti protipovodňových opatření, tak abychom nekomplikovali činnost hasičům. Jaromíra Saňáková, starostka obce

Dále náš sbor uspořádal mikulášskou nadílku a rozsvícení vánočního stromku za spolupráce obce Moravičany. Akce byla především i díky návštěvníkům velice úspěšná. Na závěr bych Vás chtěl pozvat na silvestrovský pochod, který se koná 31. 12. 2024. Start

bude od hasičské zbrojnice na návsi a cíl na fotbalovém hřišti. Bohaté občerstvení je pro Vás zajištěno.

Naše jednotka od měsíce září zasahovala cca u 23 zásahů. Jednalo se o technické zásahy, jeden požár, jedna železniční nehoda a únik ropných produktů na komunikaci. Dále se jednotka podílela na školení plnění úkolů ochrany obyvatelstva a hašení lesních požárů. Nakonec bych chtěl z pozice velitel jednotky poděkovat všem členům, obzvláště rodinným příslušníkům členů jednotky, bez jejichž pochopení, by nebylo toho, co jsme v roce vykonali a uskutečnili.

Výjezdy naší jednotky:

19., 24., 27. 6. 2024 – jednotka likvidovala bodavý hmyz v obci Moravičany
11. 7. 2024 - jednotka odčerpávala fekálie ze septiku z důvodu prasklé tlakové hadice v kanalizaci

14., 18. 7. 2024 – jednotka likvidovala bodavý hmyz v obci Doubravice a Moravičany
16. 8. 2024 – jednotka likvidovala bodavý hmyz v obci Moravičany
24. 8. 2024 – jednotka vyjela na požár řezačky v obci Doubravice
26. 8. 2024 – jednotka likvidovala sršní hnízdo v obci Moravičany
7. 12. 2024 na návsi v Moravičanech proběhlo tradiční setkání s Mikulášem.

Moravičanské okrašlovací spolek informuje

Moravičanskému okrašlovacímu spolku patří velké poděkování za záslužnou a bohatou činnost pro naše občany i široké okolí. Činnost spolku zhodnotil jeho zakladatel Tomáš Adamec:

Vážení spoluobčané a příznivci našeho spolku,

další zahradnická sezóna je za námi a rádi bychom krátce zhodnotili uplynulý rok. Rok 2024 byl pro nás z velké části o budování, dotahování rozběhnutých projektů a o fyzické práci ve Farské zahradě. Podařilo se nám dokončit vstupní branku k nádražní ulici (položení kamenné dlažby, osazení okolního terénu květinami a zprovoznění informačních tabulí). Farská zahrada má konečně nové dřevěné oplocení po celé délce, a to díky šikovným lidem z moravičanské farnosti. Máme nové technické zázemí pro parkování strojů a skladování nářadí. Z velké části máme hotovou novou ohradu pro chov slepic či ovcí a dokončujeme automatický kurník. V plánu je rozběhnout i komunitní chov slepic. Pokud by měl někdo zájem o domácí vejce a podílet se občasně na tomto projektu, budeme přijímat nové zájemce. Bližší informace vydáme po novém roce. Do zahrady jsme umístili další nové prvky – dřevěnou zvonici přání, nové posezení a pódium. Právě nové pódium jsme chtěli vyzkoušet v září při plánované zahradní slavnosti, při které jsme rovněž chtěli oslavit 5 let činnosti spolku. Bohužel jsme se s akcí trefili do onoho povodňového víkendu, takže tuhle událost přesouváme na rok 2025. Přestože nám hlavní

akce roku nevyšla, tak u nás proběhlo 10 dobrovolnických brigád, lekce jógy pod širým nebem, kurz stříhu ovocných stromů či zhruba 15 řemeslných kurzů v programu Mistr a žák.

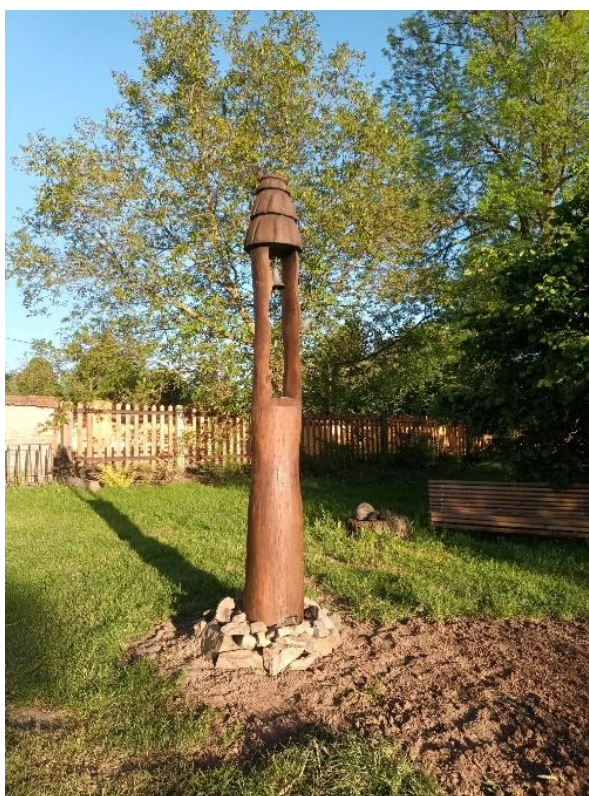
V roce 2025 se můžete těšit na opravdu bohatý kulturní program a ladění zázemí pro všechny, kteří do zahrady zavítají. Rádi bychom v centrální části zahrady vybudovali například menší hřiště pro děti. Intenzivně se připravujeme na vytváření kulturních akcí a událostí, jelikož posledních 5 let bylo převážně o budování zázemí. Teď nastal ten zlomový okamžik, kdy se chceme soustředit na programové oživení.

Pro rok 2025 sestavujeme kalendář a také nabízíme možnost si zapůjčit Farskou zahradu, například k uspořádání vzdělávacích kurzů, řemesel, jarmarků, cvičení jógy či jiných veřejných událostí. Disponujeme zastřešením dle potřeby, pódiem, vybavením pro posezení, gastro či projekce. Kontaktovat nás můžete na našich sociálních sítích Facebook a Instagram, nebo na webu www.moravicanskeokraslovaci.cz.

Závěrem chceme poděkovat všem návštěvníkům, účastníkům akcí, dobrovolníkům – brigádníkům a podporovatelům. Mezi hlavní podporovatele patří i Obec Moravičany a jsme rádi, že můžeme naši obec prezentovat tímto veřejným projektem.

Speciální poděkování patří Hnutí Brontosaurus, jehož dobrovolníci se zúčastnili poslední listopadové brigády a výrazně pomohli se stavbou chovné ohrady. Děkujeme rovněž Sokolu Moravičany za poskytnutí zázemí pro nocleh dobrovolníků.

Těšíme se na viděnou při dalších příležitostech.

Spolek Malebná Doubravice

Jaromír Martinec, předseda spolku Malebná Doubravice a zastupitel obce zhodnotil činnost spolku v roce 2024:

Vážení spoluobčané,

jak víte, v letošním roce jsme v Doubravici zrekonstruovali Kapličku Nejsvětější trojice a v neděli 2. června jsme ji slavnostní mší oslavili a posvětili. Završili jsme tak rok příprav a tři měsíce intenzivní práce, kterou z velké části odvedli místní občané. To, co na začátku vypadalo jako pouhá výměna krytiny a obnovení fasádního nátěru, nakonec vyústilo v hodnotnou uměleckou rekonstrukci. Postupně se totiž do projektu zapojili klíčoví odborníci: začalo to specialistou na střechy sakrálních staveb, panem Lakomým ze Štítů, jež vybral a položil nový typ krytiny respektující historického ducha kapličky. Klíčové pak bylo zapojení Venduly Johnové a Tomáše Hanzlíka, kteří žijí v bývalé kovárně v Doubravici (citlivá rekonstrukce kovárny je právě jejich dílo). To oni navrhli nedělat kompromis a vrátit kapličce podobu z počátku 20. století uchovanou na historické fotografii. Sami nakreslili návrh stavebních úprav (spirálové voluty ve štítu, nové prvky na římsě, odstranění stávajících nevyhovujících prvků, doplnění pískovcových tzv. čuček, atd...). Těchto úprav se pak chopil Pavel Jořenek, rovněž z Doubravice. Skromný, nenápadný člověk, ovšem neuvěřitelně šikovný... Sám si postavil lešení a sám na svoje náklady všechny stavební prvky mistrně zrealizoval.

Dalším mistrem je stolař Milan Rozman, který opět sám a na svoje náklady vytvořil rám pro znovuumístěný obraz Nejsvětější Trojice do niky ve štítu. Rám pasuje na milimetry a je perfektně řemeslně zpracovaný.

Na nátěru fasády se pak podílelo několik občanů i dětí z Doubravice i okolí a co je velmi důležité, zapojily se děti – Míša a Natálka Gottwaldovi, Honzík Novotný, Barunka Martincová a další...

Všichni jmenovaní i nejmenovaní, kdo se na celém projektu podíleli, si zaslouží veliký dík. Patří k nim i sbor Jiřinky a Honza Adamec se svojí rodinnou kapelou A.M. Úlet, kteří opět nezištně a ochotně přišli zazpívat na slavnostní mši.

Rekonstrukce kapličky není jen samotná stavební úprava, je to svým způsobem poselství. Říká nám, že máme u nás v obcích neskutečně šikovné lidi, kteří jsou ochotní pracovat pro ostatní. A když tito lidé spojí své síly, mohou vzniknout krásné věci. Přijďte se do Doubravice sami podívat.

A na závěr...

Dovolte mi na závěr ještě malé zamyšlení: Dokončení rekonstrukce kapličky se časově setkalo s projednáváním změny územního plánu v Doubravici, kdy se velká část občanů postavila proti možné budoucí výstavbě. Většinou argumentovali tím, že sem přijdou cizí lidé, kteří se budou starat jen o sebe a s vesnicí se nesžijí.

Myslím, že toto máme jen a jen ve svých rukou – a rekonstrukce kapličky je jedna z odpovědí. Pokud se budeme ve vesnici setkávat, společně tvořit, uklízet, zajímat se, pak lidé bez zájmu (ano, slyšeli jsme kromě podpory taky „...to nemáte co na práci, že tu natíráte kapličku?), nemají šanci změnit její tvář.

Jaromír Martinec ml., předseda spolku Malebná Doubravice a zastupitel obce

Těší nás to, a proto jsme se rozhodli, uspořádat v předvánočním týdnu setkání a společné zpívání s kapelou A.M.ÚLET, doplněnou o překvapení. Mnoho občanů Doubravice, Mitrovic a Moravičan se přišlo s námi naladit na vánoční atmosféru, ochutnat svačák i cukroví a spolu si zazpívat koledy.

Setkání se uskutečnilo v neděli 22. prosince od 16 hodin u kapličky v Doubravici.

A ještě mi dovolu jen krátce se s vámi podělit... Nedávno jsem viděl rozhovor se známým rybářem Jakubem Vágnerem, kde mimo jiné říká: "Česká republika je ráj na zemi... Každý, kdo si tady na něco stěžuje – velmi rychle bych ho vyléčil... Česká republika je ráj, který je postavený na potu a krvi a našich předků, a tak by to mělo i zůstat."

Velmi s tímto vyjádřením souzním a chci dodat, že v samotné krásné České republice jsou pak naše tři vesnice takovým rájem v ráji... Nejen tím, jaké máme okolo sebe přírodní krásy, jakou máme skvělou dopravní obslužnost, ale především tím, jací skvělí a šikovní lidé tu žijí. Tolik aktivit (sportovních, kulturních, spolkových...), které se u nás během roku uskuteční, by nám leckde mohli závidět. Chci všem moc poděkovat, jsem hrdý na to, že tady mám svůj domov. Přeji vám krásné pokojné prožití vánočních svátků v kruhu vašich nejbližších, úspěšné vykročení do nového roku 2025.

Svěcení opravené kapličky

Původní kaplička v roce 1907

Mikroregion a Místní akční skupina (MAS) Mohelnicko a její aktivity

Tyto dvě regionální instituce významně pomáhají našim občanům s nejrůznějšími opravami a modernizací svých domů, a to zejména:

Výměna oken a vchodových dveří v rodinných domech a bytech, zateplení fasády, střechy, půdou, podlahy a ostatních konstrukcí na rodinných domech. Také solární systém na ohřev vody. Výměna všech kotlů na uhlí a koks, kotlů na biomasu nižší než 3. emisní třídy, kotlů na topné oleje, kamen a lokálních topidel využívaných jako hlavní zdroj tepla za kotel na biomasu či tepelné čerpadlo a výměna plynového a elektrického vytápění za tepelné čerpadlo. To jsou investice, na které mohou nízkopříjmové domácnosti získat dotaci v rámci programu Nová zelená úsporám Light.

Kancelář Místní akční skupiny (MAS) Mohelnicko v Moravičanech s žádostí o dotaci ráda našim občanům pomáhá. Za poslední necelé dva roky v mohelnickém regionu bylo podáno 280 žádostí a domácnosti získaly 28 900 000 Kč na energeticky úsporná opatření. Nejenom, že MAS podávala žádosti, ale také radila občanům po stránce technického řešení. Pomoc ze strany MAS je zdarma. Kancelář je v Moravičanech na čísle 330. Je třeba se telefonicky objednat u pracovníků: Adéla Teterová – 774 233 552, Jitka Macháčková – 731 104 001, Antonín Pospíšil – 724 182 940. Energetickými úsporami pomáhají naši občané nejen své domácnosti, ale bojují tak společně za lepší životní prostředí celého našeho regionu.

Zprávičky z knihovny

Knihovnice Ivana Fučíková zhodnotila celoroční činnost místní knihovny:

V tomto příspěvku chci informovat o činnosti naší knihovny trochu jinak. V každé knihovně se k poslednímu dni v roce dělají roční statistiky, které jsou pak zahrnuty do celorepublikových knihovnických výsledků. V naší knihovně jsme za období 1. 1. 2024 – 31. 12. 2024 spočítali 168 čtenářů, z toho 48 dětí do 15 let. V loňském roce jsme do knihovny nakoupili 277 knih, současný stav v majetku Moravičan je 4 703 kusů knih, z výměnného fondu Olomouckého kraje máme zapůjčených 275 knih, z ložtické knihovny je jich 224, takže v současné době nám v knihovně koluje celkem 5 204 kusů knih.

Uspořádali jsme 19 akcí, kterých se zúčastnilo 298 návštěvníků, 14 uživatelů využilo v knihovně internet a 1281 návštěv provedli čtenáři za účelem vypůjčení knihy, tzn. celkový počet návštěv byl 1593. A výpůjčky? Celkem 8889 kusů knih, časopisů a deskových her. Takže tolik základních údajů o naší činnosti, ze kterých je jasné, že knihovna v naší obci není vůbec zbytečná, naopak je hodně navštěvovaná a oblíbená, což dokazuje i to, že k nám dojíždí i několik čtenářů z jiných obcí.

A co proběhlo v knihovně během roku? V březnu navštívily knihovnu děti z obou oddělení naší mateřské školy, před Velikonocemi proběhlo velikonoční tvoření, také bylo provedeno vyhodnocení soutěže korálkového čtení.

Tradiční hraní deskových her se uskutečnilo v jarních termínech pro děti 16. 4. 2024 od 16 hodin a pro dospělé 26. 4. 2024 od 18 hodin.

Otevírací doba knihovny je beze změny ve čtvrtek 15:30 – 20:00 hodin. Kdo se chce stát našim čtenářem, je u nás srdečně vítán, pěkných knih máme pro každého spoustu.

V květnu jsme upřádali tradiční Spinkání v knihovně, v letošním roce se zúčastnilo 14 dětí, z nichž většina spala v knihovně poprvé. Chtěla bych touto cestou poděkovat za pomoc při organizaci Jitce a Radimovi Vaškovým a paní knihovnici z Řimic Ivaně Oprštné, bez jejich pomoci bych měla zajištění nočního dobrodružství pro děti mnohem náročnější.

V květnu jsme vyhodnotili celoroční čtenářskou soutěž Za přečtenou knihu korálku v kategorii dospělých, nejlepšího umístění v rámci čtyř kategorií dosáhli: Marie Králíčková, Marie Macháčková, Veronika Vrbová, Lucie Luxová, Luděk Vrba, Ivo Fučík, František Štencl a Jaroslav Macháček. Ale i ostatní soutěžící měli krásné výsledky. Celkem se zúčastnilo 24 dospělých (loni 21), celkový počet přečtených knih byl 887 (loni 785), takže všem náleží velký obdiv. K této akci chci poděkovat Obci Moravičany za zajištění drobných dáreků pro nejlepší čtenáře. Vyhodnocení dětské kategorie proběhlo v první polovině července.

Od října byly opět zahájeny deskové hry pro děti i dospělé, rozpis termínů byl vyvěšený v knihovně. Provoz knihovny v době letních prázdnin zůstal stejný jako v běžném roce – čtvrtek od 15,30 do 20 hodin. Přijďte si do knihovny vypůjčit knihy, které vás potěší a budou vám výborným společníkem na vaší dovolené a v ostatních letních dnech.

Knihovnice Ivana Fučíková při besedách s dětmi v knihovně

Starostka obce Jaromíra Saňáková vyzvala občany:

Naše obec se účastní výzvy 10.000 kroků, která je pro nás motivací k pravidelnému pohybu a zároveň přispěje ke zdraví nás i našich obcí a měst. Zamysleme se, jestli je právě pro mě a mé děti přínosnější rozběhnout se a prozkoumat své okolí, nebo se izolovat a přijít o spoustu zážitků. I cesta do školy pro ně může být dobrodružstvím a získáním tolik potřebné sebejistoty a sebevědomí. Přihlaste se, soutěžte za naši obec, postavte si tým a vyzvěte své sousedy www.desettisickroku.cz

Vzpomínka na našeho rodáka pana Ing. Jiřího Bednáře

Na jaře letošního roku k nám dorazila smutná zpráva, že v prosinci zemřel rodák z naší obce pan Ing. Jiří Bednář. Jeho kolega sepsal vzpomínky na tohoto výjimečného člověka, které na jaře vyšly také v časopise Letectví & Kosmonautika, od kterého jsme dostali povolení tento článek otisknout i v našem zpravodaji. Tento mimořádný článek jistě patří i do obecní kroniky. Rádi bychom tímto uctili jeho památku a připomněli, jaké osobnosti pochází z naší obce. Starostka obce Jaromíra Saňáková obdržela následující dopis s přiloženým článkem zveřejněným ve výše jmenovaném časopise.

Vážená pani Saňáková,

rád by som Vás oboznámil s jedným mimoriadnym človekom, ktorý je rodákom z vašej obce, Moravičany, s ing. Jiřím Bednářom, ktorý umrel dňa 26.12.2023 v Považskej Bystrici. Bol som viac ako 17 rokov jeho zástupcom a neskôr aj riaditeľom a preto som si dovoľil pre trvalé zachovanie jeho pamiatky napísať svoje spomienky na tohto výnimočného človeka.

Článok bude uverejnený dňa 9.2.2024 v časopise Letectví & Kosmonautika. Posielam Vám pre Vašu informáciu schválené znenie článku.

Ing. Jiří Bednář

Spomienka na československého konštruktéra leteckého motora DV-2

VO SVOJOM ZAMYSLENÍ SA POKÚSIM POVEDAŤ ČITATEĽOM NIEČO VIAC O ČLOVEKU S NEVŠEDNÝM TALENTOM, VEĽKOU TVORIVOU SILOU A ZMYSLOM PRE POCTIVÚ PRÁCU, KTORÝ STÁL PRI ZRODE JEDNÉHO POZORUHODNÉHO LETECKÉHO MOTORA.

Ak niečo z duše neznášam, tak sú to pohreby (na ktoré idem). Nielen preto, že z môjho sveta odchádzajú ľudia, ktorých som mal rád, ale zrejme aj preto, že v takýchto chvíľach si človek uvedomuje svoju krehkú a nezaručenú existenciu na tomto svete. Nikdy som nebol na pohrebe, kde by sa prítomní nedozvedeli aspoň niečo o zosnulom. Až teraz. Na vianočný utorok 26. decembra 2023 mi ťukla esemeska a po jej zahliadnutí ma zamrazilo. Neosobný odkaz, že dnes umrel Ing. Jiří Bednář, môj bývalý dlhoročný šéf a hlavný konštruktér leteckého motora DV-2. Pohreb 2. januára 2024. Jasná správa.

Pohrebný obrad bol cirkevný, farár výrečný a jediný „pozitívum“ pohrebu bola veľká účasť, a to hlavne bývalých spolupracovníkov zo Z 08 Letecké motory, a. s., Považských strojární v Považskej Bystrici. Nezabudli prísť, na rozdiel od predstaviteľov mesta a bývalých hlavných akcionárov tohto významného československého strojárského podniku. Čo ma ale naozaj zarazilo, bolo to, že počas celého obradu nezaznelo ani slovo o zosnulom Jurovi, kto bol, čo bol, čo všetko dosiahol. Dôvod nepoznám, a preto som sa rozhodol dodatočne napísať svoje spomienky na tohto nevšedného človeka. Aby stopa, ktorú na tomto svete Jiří zanechal, nezapadla prachom času.

Všetci sme ho volali Juro (niektorí Ďuro). Bol to skromný, nenáročný, vo svojej oblasti neoblomný a neústupný, vysokovzdelený a nesmierne pracovitý moravský „ogar“. Navonok neviditeľná, ale nefalšovaná celebrita. Bol Moravák, ale plynule hovoril po slovensky, rusky, dorozumel sa aj anglicky a dobre mienený humor a sarkazmus mu neboli cudzie. Čo bolo pozoruhodné, napriek svojmu relatívne úzkemu strojárskemu zameraniu chápal veci veľmi komplexne, vo všetkých súvislostiach a nútil nás rozmýšľať rovnako. Skrátka, nemal na očiach klapky a vždy nachádzal možnosti, ako sa pohnúť pri problémoch ďalej, ako prirážať techniku na reálny život a politiku, lebo v oblasti uplatňovania techniky v praxi a obzvlášť leteckej je to životná nevyhnutnosť. Jeho pôsobnosť sa neobmedzovala iba na Československo, ale mal vybudované široké medzinárodné vzťahy - až po tie najvyššie technické a politické posty v Rusku (Jakovlev, MIG, Suchoj, Klimov, ministerstvo obrany a hospodárstva), na Ukrajine (ZMKB Progress, Motor Sič), v Taliansku (Aermacchi), Spojenom kráľovstve (Rolls Royce), vo Francúzsku (ELECMA), v Kanade (Pratt & Whitney Canada), Číne (CATIC). Všade ho uznávali ako rovnocenného partnera

na rokovania, hlavne preto, že bol pragmatik, bol vysoko odborne zdatný a nebral žiadne falošné hry. Ing. Jiří Bednář sa narodil 4. mája 1945 v Moravičanoch, okres Šumperk. Jeho otec, tiež Jiří, pracoval najprv ako bankový úradník a neskôr ako účtovník v JZD Morava v Moravičanoch. Mamka Marie rodená Králová bola pracovníčkou v JZD Moravičany, pozdnejšie v domácnosti. Juro mal ešte troch súrodencov, staršiu sestru Máriu (inžinierka), mladšieho brata Ludvíka (sústružník) a najmladšiu sestru Annu. Rodina žila v skromných podmienkach a Juro

Zaujímavé z jeho štúdia je aj to, že v rámci vysokoškolskej praxe pracoval v Brne pol roka ako zapracovaný frézár.

Už na základnej škole sa začal prejavovať jeho talent, keď sa pravidelne zúčastňoval na matematických olympiádach a pokračoval v tom aj na strednej škole, kde sa hlásil aj na fyzikálne olympiády, pričom v roku 1962 obsadil 1. miesto na krajskom kole Severomoravského kraja v Olomouci. Okrem učenia sa zaujímal hlavne o šport (hral súťažne futbal) a o hudbu. V džezovom orchestri hrával na trúbke a ja som

Motor DV-2 pôvodne vznikol pre nové cvičné lietadlo L-39MS a z neho odvodené varianty L-59E a T

ako mládenec chodil pomáhať svojmu starému otcovi na jeho hospodárstvo (asi nevstúpil do JZD). Prvých päť tried osemročnej základnej školy v období rokov 1950-1956 vychodil v Moravičanoch a zvyšné tri v Lošticiach (1956-1959). Strednú všeobecnú vzdelávaciu školu navštevoval v Záběhu na Morave (1959-1962) a po jej absolvovaní nastúpil roku 1962 štúdium na Strojnej fakulte Vysokého učenia technického v Brne, so špecializáciou konštrukcia pístových strojov a motorových vozidiel. VUT v Brne ukončil roku 1967 s priemerným prospechom 1,07.

ho na našich služobných cestách občas počul hrať aj na klavíri a pošuškávalo sa, že má absolútny sluch. Jeho hudobný talent sa preniesol aj na jeho dve dcéry Markétu a Máriu, ktoré sa stali profesorkami hudby. Nástupom na vysokú školu tieto svoje záľuby opustil a venoval sa iba štúdiu.

Juro sa oženil dosť skoro, ešte vo štvrtom ročníku na VUT v roku 1966 a rok nato sa mladomanželom Bednářovcom narodila prvá dcéra, Markéta. S prvou manželkou, Boženou rodenou Vyskočilovou, bývali v Brne, v malom prenajatom byte, a po ukončení

Absolventi VAAZ Brno, Ing. Jiří Bednář v hornom rade tretí sprava

školy sa presťahovali k rodičom manželky do Hamrov nad Sázavou.

V máji 1966 sa na personálnom úseku v tých časoch ZVL Považských strojární, n. p., závodov Klementa Gottwalda objavila žiadosť Ing. Bednářa o prijatie do zamestnania. Dostal kladné vyrozumienie a 1. decembra 1967 nastúpil do Vývojového závodu na vývoj motocyklov ako samostatný konštruktér. Postupne, až do roku 1980 sa prepracoval od samostatného vývojového pracovníka cez samostatného projektanta až po vedúceho projektanta. Táto prvá etapa v jeho profesijnom živote bezpochyby vykresala základné obrysy jeho charakteru ako vývojového guru s veľkým dôrazom na neortodoxné

je pôsobenie na vývoji motocyklov a leteckých motorov podal 76 vynálezov, z ktorých sa 12 priamo uplatnilo v praxi. Jedno jeho technické riešenie vysoko zviditeľnilo ZVL Považské strojárne, a. s., nielen v Československu, ale hlavne na zahraničných trhoch (v tzv. nesocialistických štátoch). V sériovej výrobe sa produkoval veľmi známy a predajne úspešný moped Babeta M228 a neskoršie M207 v rôznych vyhotoveniach. Výkon motora sa prenášal na zadné koleso prostredníctvom odstredivej spojky a zvláštne bolo to, že motocykel mal aj pohon pedáľmi ako bicykel, takže v prípade vysokej záťaže motora (veľké stúpanie nad 10 %) sa dalo vypomôcť motoru „bicyklovaním“ a pri poruche pohonnej

Demonstrátor Jak-130D na výstave MAKS 1997 v Žukovskom pri Moskve

riešenia, na dosiahnutie výsledkov a nekompromisnú obhajobu vlastných postupov a riešení. Vedenie vývoja motocyklov v tom čase tvorili zväčša praxou preverení konštruktéri, niektorí bez vysokoškolského vzdelania a takáto nová šťuka v rybníku s vysokoškolským vzdelaním nebola práve vítaná. V tých časoch sa veľa vecí riešilo empiricky, navrhovalo sa podľa „skúsenosti“, kopírovali sa aj cudzie vzory, ale čo bolo tiež dôležité, na vývojový ústav boli neustále vytvárané tlaky na dosiahnutie rýchlych výsledkov a riešení pre podporu sériovej výroby a zavádzania nových výrobkov. Inovatívne riešenia často išli stranou v zmysle zmeny technológií, nových postupov a materiálov a nastupovala rutina, zlepšovacie návrhy, ktoré boli často skôr zhoršováky a pod. V týchto podmienkach sa Juro nestratil a držal svoju líniu progresívneho a inovatívneho konštruktéra. Za svo-

jednotky sa dalo len bicyklovať. Zahraniční zákazníci (napríklad zo Švajčiarska) sa dožadovali toho, aby počas jazdy hornatým terénom nebolo potrebné vypomáhať motoru prišliapávaním. Elegantné riešenie priniesol Juro návrhom novej odstredivej automatickej dvojspojkovej prevodovky, ktorá sa uplatnila na konštrukčne novom motore mopedu Babeta M210. Stúpanie sa zvýšilo na 15 % a viac, čím sa odstránila potreba prišliapávania a zvýšil sa aj predaj na zahraničných trhoch. Táto prevodovka bola v čase zavedenia do sériovej výroby v polovici osemdesiatych rokov minulého storočia svetový unikát. Juro sa už zavedenia tejto prevodovky do sériovej výroby nezúčastnil, lebo v plánoch ZVL Považské strojárne došlo koncom sedemdesiatych rokov k prelomovému momentu a na scéne sa objavili úlohy vo sfére letectva.

Medzivládna dohoda na vývoj nového armádneho cvičného lietadla L-39MS medzi bývalým ZSSR a Československom stanovila, že nový motor DSV-2 pre toto lietadlo sa bude v spolupráci s ukrajinským záporožským vývojovým centrom ZMKB Progress vyvíjať, skúšať a vyrábať v národnom podniku ZVL koncernu Považské strojárne v Považskej Bystrici. Pre Považské strojárne to bola grandiózna úloha. Neboli vhodné výrobné ani vývojové priestory, neboli potrebné technológie a čo bolo podstatné, neboli žiadni vývojoví pracovníci leteckého zamerania. Zvládnuť túto úlohu bolo asi ako premeniť bežnú dedinskú krčmu na reštauráciu s tromi michelinskými hviezdami. Nikto z nás to vtedy nechápal vo všetkých súvislostiach a možno aj preto sa to podarilo. V Považských strojárňach museli byť urýchlene vykonané strategické štrukturálne rozhodnutia, aby sa tento náročný program podarilo zabezpečiť. V prvom rade bol potrebný základný kader vývojových konštruktérov a technologov s požadovaným vzdelaním v oblasti leteckých turbínových motorov. Ako najrýchlejšie a najschodnejšie riešenie sa javil nábor inžinierskych kádrov z radov vlastných pracovníkov najmä z Vývojového závodu na vývoj motocyklov, prevodoviek a z materiálového výskumu, hlavne z oblasti nečerných kovov, a následne týchto ľudí rýchlo a kvalitne preškoliť na oblasť leteckých turbínových motorov. V termíne od 1. septembra do 4. decembra 1980 nastupuje 14 vybraných pracovníkov vrátane Jura na štúdium konštrukcie leteckých turbínových motorov do VAAZ Brno. V tom istom čase začali študovať vo VAAZ Brno aj vybraní

Účast na prvom vzlete lietadla Jak-130D, vľavo Ing. Jiří Bednář, vpravo Ing. Pavel Ando

pracovníci Považských strojární pre oblasť vývoja technológi leteckých motorov. Postgraduálny kurz bol úspešný a Ing. Jiří Bednář sa od 1. januára 1981 ujal funkcie vedúceho vývojovej konštrukcie leteckých motorov v novovytvorenom závode 08. Ďalší chod udalostí až do úspešného ukončenia vývoja motora DV-2 v roku 1990, od začatia predseriovej výroby pohonnej jednotky DV-2 v roku 1989 a jej následného vývoja, sa podobal jazde na tobogane. Popísať detailne všetky podstatné veci, o ktoré sa Juro zaslúžil, je na menšiu knihu. Spomením iba kľúčové momenty jeho pôsobenia na programe vývoja a výroby leteckého motora DV-2, ktoré posúvali dopredu prácu na vývoji a neskoršom uplatnení motora DV-2: Po prvé zorganizoval a riadil konštrukčnú kanceláriu tak, že všetky výstupy, potrebné pre technologický vývoj motora, obchodné a technické rokovania medzinárodného charakteru a tiež materiály pre vládne účely boli na najvyššej úrovni. Väčšinu zložitých analýz vypracovával sám. Po druhé vypracoval unikátnu metodiku stanovenia ceny motora DV-2 v porovnaní so svetovou konkurenciou. Po tretie efektívne spolupracoval s podnikmi Aero Vodochody a ZMKB Progress na odstraňovaní problémov pri zabudovaní motora DV-2 do prototypu lietadla L-39MS. Po štvrté zabezpečil a osobne prispel k vývoju v tých časoch unikátnej metódy zrýchlených ekvivalentno-cyklických skúšok motora DV-2. Výsledkom tejto metódy bolo výrazné skrátenie stendových skúšok pohonnej jednotky a veľké úspory na palive. Po piate ešte v štádiu vývoja motora, bez akejkoľvek vonkajšej požiadavky, nariadil rozpracovanie modifikácií motora DV-2 pre rôzne perspektívne použitie, hlavne v civilnej oblasti. Po šieste osobne absolvoval sériu rokovaní s vedením OKB Jakovleva a presadil do nového ruského prototypu cvično-bojového lietadla Jak-130D špeciálne upravené motory DV-2. Firma Jakovlev nakoniec vyhrala armádny tender, na základe čoho sa rozbehli rokovania o vývoji nového motora DV-2S (ruské označenie RD-35). Pred Považskými strojárnami sa otvárali dvere do pomyslenej komnaty, kde mohli byť spolu s málo krajinami sveta, ktoré v uzavretom cykle vyvíjali a vyrábali letecké motory. Po siedme napriek finančným a organizačným problémom presadil vypracovanie výkresovej dokumentácie a technických podmienok motora DV-2S pre sériové lietadlá Jak-130, ktoré boli odsúhlasené ruskou stranou s cieľom vytvoriť spoločný podnik na výrobu motorov. Na tento účel sa pod jeho vedením pripravil demonstrátor motora DV-2S, ktorý potvrdil výpočtové parametre motora DV-2S. Pre tento demonstrátor presadil vývoj nového systému automatickej regulácie s českou firmou Jihoštroj Velešín (hydraulika) a francúzskym výrobcom ELECOM (digitálny regulátor motora FADEC). Bol spoluautorom niekoľkých patentov uplatnených v demonstrátore DV-2S. Po ôsme rozhodujúcim spôsobom sa zasadil o to, aby zabránil firme ZMKB Progress zo Západočieha spochybniť vlastníctvo akciovej spoločnosti Považských strojární vo veci dokumentácie motora DV-2, a tým aj jeho možného uplatnenia na zahraničných trhoch. A napokon po deviate úspešne riadil ďalší vývoj motora DV-2 po jeho zavedení do sériovej výroby na zvyšovanie jeho životnosti a spoľahlivosti. Rok 1986 bol pre Jura prelomový. Bol oficiálne vymenovaný za námestníka riaditeľa OZ 08 Letecké

Maketa motora DV-2S v akciovej spoločnosti Považské strojárne. Táto verzia motora bola vyvíjaná pre Jak-130

motory, a. s., (hlavného konštruktéra, čo aj tak robil od začiatku programu), bol účastný na prvom vzlete nového cvičného lietadla L-39MS s našim motorom DV-2 v Aero Vodochody, a. s., a nakoniec sa po dvadsaťročnom manželstve rozviedol.

Jurova predvídavosť sa zreteľne ukázala po roku 1989, keď zmena režimu v Československu vyvolala následnú reakciu Ruska, ktoré zrušilo objednávku na 300 kusov L-39MS, a tým aj motorov DV-2. Spoločnosť Aero Vodochody síce získala objednávky z Egypta (48 lietadiel, 58 motorov) a Tuniska (12 lietadiel), ale to bolo všetko. Ak by sa nič neudialo, výroba motora DV-2 by sa končila v rokoch 1995-1996,

ani jeho prípadné modifikácie sa nepodarilo uplatniť v žiadnom ďalšom projekte (Čínsky L-15, M-346 od Aeromacchi). Juro sa napriek všetkému snažil držať zástavu Považských strojární, Leteckých motorov, a. s., (v neskoršom HTC-AED, a. s.) vysoko nad hlavou, a to až do posledného momentu dokiaľ na programe pracoval.

Juro nemal jednoduchú povahu. Občas, keď sme ako poslední odchádzali za tmy z práce, zašli sme na pivo, akože na jedno. Kým som stihol vypiť jedno, Juro ich už zvládol tri. No a samozrejme poriadne aj fajčil. Bavili sme sa iba o práci. Mal taký zvyk (veľmi rýchlo mu to myslelo), že tému začal od polovice,

Predstavenie prevodovky mopedu Babeta M210 v televíznej relácii, Ing. Jiří Bednář uprostred

lebo Aero Vodochody sa vo svojom novom projekte L-159 rozhodlo pre americký motor. V roku 1993 bol podpísaný s OKB Jakovleva kontrakt na dodávku 3 upravených motorov DV-2 pre demonstrátor Jak-130D a jednej makety motora. V júni 1994 bol Jak-130 vyhlásený za víťaza tendra, rozbehli sa rokovania s ruskou stranou o vývoji a sériovej výrobe motora DV-2S (RD-35). Až po tento moment bolo všetko výborné a perspektívne. Osud to však zariadil inak a napokon sa celé úsilie ľudí, čo na programe pracovali, postupom času rozplynulo, motor

a tak som do toho vlaku musel nastupovať za jazdy a rýchlo si domyslieť začiatok témy. Málakedy hovoril o sebe, občas spomenul svoje dcéry, ale väčšinou to bolo o práci. Po rozvode sa stihol ešte dvakrát oženiť. Na záver si dovoľm citovať jedného bývalého vysokopostaveného manažéra Považských strojární, a. s.: „Ing. Jiří Bednář bol od založenia Považských strojární (vtedy Munička, pobočka Zbrojovky Brno) v roku 1929 až po dnešné časy najtalentovanejším, najtvorivejším a najpracovitejším konštruktérom firmy.“ Česť jeho pamiatke! ■

Výsledky tříkrálové sbírky 2024

V prvním lednovém víkendu prošly skupinky koledníků naši obec. Je vidět, že jsou naši občané štědrí a uvědomují si potřebu služeb Charity. Moc děkujeme všem, kteří přispěli. Zároveň patří velké poděkování všem koledníkům, kteří zvládli vytrvale zpívat u každých dveří i přes nepřízeň počasí.

Charita Zábřeh napsala o sbírce za rok 2024:

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2024 – DĚKUJEME!!! Pokladničky jsou sečteny a výsledek je ohromující! Poprvé za celou dobu konání sbírky překročil 2 miliony korun. Částka 2 006.038 Kč je o 85.869 Kč vyšší než v loňském roce. Z celého srdce děkujeme všem štědrým dárcům z 99 měst, obcí nebo obecních částí Zábřežska, Postřelmovska, Mohelnicka, Štítecka, Lošticka a Červenovodska. Nás tato štědrost utvrzuje v tom, že jsou lidé vnímaví k potřebám a nelehkým osudům druhých a zároveň vnímají, že zábřežská Charita dělá svou práci dobře. Naše veliké díky ale patří i ochotným a obětavým koledníkům. Bez vaší ochoty a nezištné pomoci by sbírka vůbec nemohla proběhnout. Moc si toho vážíme! Děkujeme také za modlitby, které naše společné dílo provázejí. Dobro, které nám tak přejete, se zúročuje ve všem, co děláme. Včetně Tříkrálové sbírky. Výtěžek sbírky využijeme na podporu péče o chudé, děti a samoživitele s nízkými příjmy, nemocné, lidi po úrazech, handicapované, seniory, umírající - tedy o ty, kdo nějakou míru dopomoci v náročné situaci ve svém životě potřebují.

Výtěžek bude využit také ke spolufinancování povinného podílu investičních akcí, které pro tento rok připravujeme: zkapacitnění mobilní hospicové a paliativní péče a půjčovny zdravotních pomůcek. Dále rozšíření zázemí pro terénní pečovatelskou a odlehčovací službu, kdy máme v plánu nástavbu a modernizaci objektu Valová 9, Zábřeh, přikoupení sousedícího pozemku pro kolektory tepelného čerpadla, parkovací stání a nabíječky pro elektromobily, první bateriová vozidla budeme do provozu služeb uvádět taktéž v příštím roce. Jako každý rok, i letos vás vyzýváme – pokud víte o někom, kdo potřebuje pomoc, dejte nám o nich vědět. Pokud k vám letos tříkráloví koledníci nedorazili (pro nemoc vedoucího či z nedostatku skupinek v obci/městě) a chtěli byste sbírku ještě podpořit, můžete do konce ledna využít online nástroje. Dary z online kasičky a účtu pak budou přičteny k výtěžku z kasiček a v průběhu února bude známý konečný výsledek sbírky. Stejně tak je možné dodatečně označit křídou veřejně svých domovů požehnáním K+M+B+2024 (Christos mansionem benedicat). Požehnaná křída je k dispozici na recepci Charity Zábřeh (Žižkova 15, v čase od 7.00 do 16.30 hod.). Ještě jednou vám všem děkujeme. Další informace, včetně výtěžků za jednotlivé obce i pokladničky, najdete na stránkách Charity Zábřeh: www.charitazabreh.cz (Výsledky najdete také na internetových stránkách Charity Zábřeh.)

Kasička	Vedoucí skupinky	Částka
Doubravice	Gottwald Jan	8 494,-
Mitrovce	Bárta Jiří	13 721,-
Moravičany	Adamcová Radka	18 400,-
Moravičany	Adamcová Markéta	16 429,-
Moravičany	Pazderová Monika	9 025,-
Moravičany	Hroch Jiří	9 595,-
Moravičany	Louvarová Pavla	5 553,-
Moravičany	Saňáková Jaromíra	7 556,-
Moravičany	Vrbová Veronika	9 200,-
Celkem Moravičany		75 758,-
Celkem obec		97 973,-